

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Nagy Attila ügyvéd /1022 Budapest, Bimbó u. 3./ által képviselt felperesnek a dr. Mészár Éva jogtanácsos által képviselt Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata Képviselő-testület /1033 Budapest, Fő tér 3./ alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 1.K.32.627/2009/4. számon, 2009. december 17-én kelt jogerős ítélete ellen a felperes által 5. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem elbírálása folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 1.K.32.627/2009/4. számú ítéletét, továbbá az alperes I/1408/1/2006. és 73/ÖK/2006. /II. 8./ számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezi.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 60.000 /hatvanezer/ együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Polgármesterének hatáskörében eljáró alpolgármester - elsőfokú közigazgatási hatóságként - hivatalból indított ügyben, 2005. augusztus 29-én kelt I/4029/3/2005. számú határozatával a felperest kötelezte, hogy az alperes tulajdonában lévő közterület egy részének hozzájárulás nélküli 1 db óriásplakát reklámberendezéssel való használatát 5 napon belül szüntesse meg, a reklámberendezést bontsa el, és a közterületet az eredeti állapotának megfelelően állítsa helyre.

Az elsőfokú hatóság egyúttal kötelezte a felperest, hogy a közterület egy részének hozzájárulás nélküli használata után, 2005. augusztus 8-tól augusztus 29-ig egy hónapi időtartamra fizessen meg 264.000 Ft + 25 % áfa, azaz összesen 330.000 Ft közterület-használati díjat.

Az elsőfokú hatóság rámutatott arra, hogy a kérdéses közterület az alperes tulajdonában van, a megtartott helyszíni szemle során megállapítást nyert, hogy a felperes a közterület egy részét 1 db óriásplakát reklám-berendezéssel hozzájárulás nélkül használja.

A fővárosi közterületek használatáról és a közterületek rendjéről szóló 59/1995. /X. 20./ Fővárosi Közgyűlési Rendelet /a továbbiakban: FÖR/ 15. §-a, továbbá a kerületi önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről szóló 30/2004. /VII. 1./ Önkormányzati Rendelet /a továbbiakban: ÖR/ 8. § /3/ bekezdése figyelembevételével az irányadó díjtétel 26.400 Ft/hó/db + áfa.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2006. február 8-án tartott ülésén 73/ÖK/2006. /II. 8./ számú határozatával a fellebbezést elutasította, és az elsőfokú döntést helybenhagyta. Ezt követően 2006. február 17-én kelt I/1408/1/2006. számú határozatával az alperes polgármestere is az elsőfokú döntést helybenhagyó, és a felperes fellebbezését elutasító határozatot hozott.

A két másodfokú határozat közül az utóbbi rámutatott arra, hogy a helyszíni szemlén készített fénykép egyértelműen alátámasztja, hogy az óriásplakát az alperes tulajdonában lévő közterület egy részén került elhelyezésre, és az ÖR 4. § /1/ bekezdés j/ pontja értelmében közterület-használati hozzájárulás óriásplakát, reklámberendezés elhelyezésére nem adható, a tízszeres közterület-használati díjat az ÖR 8. § /3/ bekezdése értelmében állapította meg.

A megítélése szerint jogszabálysértő alperesi határozattal szemben a felperes terjesztett elő keresetet, annak hatályon kívül helyzését kérve, hivatkozva arra, hogy a ténylegesen használt területre és időtartamra kellett volna kiszabni a díjat - ennek vizsgálata azonban nem történt meg -, miközben a hatóságok maguk is azt állapították meg, hogy a közterületnek csak egy részét használta a felperes.

Az eljáró Fővárosi Bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította, rámutatva, hogy a felperes nem adta elő, és nem bizonyította azt a körülményt, hogy ténylegesen milyen területet, és mennyi ideig használt az alperesi tulajdonban lévő ingatlanból a hirdető-berendezés elhelyezésére.

Mivel az ÖR 4. § /4/ bekezdés j/ pontja értelmében hozzájárulás óriásplakát elhelyezésére nem adható, az eljáró Fővárosi Bíróság szerint a felperes saját veszélyére telepítette azt, részben az alperesi tulajdonban álló ingatlanra.

A bíróság szerint a perben a felperesnek kellett volna pontosan megjelölnie, hogy mennyi területet használt, milyen időtartamban, vagy legalábbis valamilyen szakértői véleménnyel ezt alá kellett volna támasztania.

Az alperesi határozatot a bíróság tekintetben sem találta jogszabálysértőnek, hogy a jogszabály tiltó rendelkezése ellenére telepített a felperes óriásplakátot, és a közterület-használati díjat sem fizette meg.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, kérve annak, továbbá az eljáró közigazgatási szerv határozatának hatályon kívül helyezését, és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi - többször módosított - III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 339, § /1/ bekezdése alkalmazásával az eljáró közigazgatási hatóság új eljárásra utasítását.

Felülvizsgálati kérelmében rámutatott, hogy mindkét fokú közigazgatási határozat tényként rögzítette, hogy a kérdéses reklámtáblának csak egy része került a közterületre.

Mind a közigazgatási eljárásban, mind a perben a felperes sérelmezte, hogy az eljáró közigazgatási hatóság nem tisztázta megfelelően a tényállást, nem állapította meg pontosan az elfoglalt közterület mértékét, és nem ehhez viszonyítottan határozta meg a díj nagyságát; annak ellenére, hogy az intézkedése alapjául szolgáló jogszabály ennek alkalmazhatóságát a tényleges használati időtartamra és területre írja elő.

Előadta, hogy már az önkormányzati alperesi intézkedés tudomásra jutásakor a kérdéses hirdető-berendezést elbontotta. A bontást végző munkatársai megállapítása szerint a táblának legfeljebb 1/10-e állt a közterületen, a többi része - a magántulajdonossal kötött bérleti szerződésen alapuló joga, és szabályos építési engedély folytán - magánterületen volt.

Állította a felperes, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 50. § /1/ bekezdését sérti az, hogy a hivatalból indított önkormányzati hatósági eljárásban az alperes és az elsőfokú hatóság a tényállás tisztázását elmulasztotta.

Ez a kötelezettség nem az eljárás alá vont hatósági eljárás ügyfeleként szereplő felperest, hanem az alperesi hatóságot terhelte volna.

A jogerős ítélet a felperesi álláspont szerint jogszabálysértő, mert nemcsak a Ket. 50. § /1/ bekezdésében foglalt - az eljáró alperesi hatóságot terhelő - tényállás-tisztázási kötelezettséget,

hanem a Pp. 336/A. § /2/ bekezdésében írtakat is sértette, mely szerint a közigazgatási szerv köteles a közigazgatási perben a határozat alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

Az eljárás során a felperes mindvégig kifogásolta a tényállás megalapozottságát, mellyel összefüggésben sem a hatóság, sem a bíróság nem vett fel bizonyítást arra, hogy ténylegesen mekkora területet használt a felperes.

A felülvizsgálati kérelemre nézve előterjesztett észrevételeiben az alperes hangsúlyozta, hogy határozata a jogszabályoknak megfelelt, a kiszabott tízszeres közterület-használati díj az ÖR 8. § /3/ bekezdésén alapult, eljárása során a tényállást kellő mértékben felderítette, illetve tisztázta.

A felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. § /1/ bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperest tízszeres közterület-használati díj megfizetésére, valamint a reklám-berendezés elbontására kötelező alperesi határozatok, továbbá az elsőfokú hatósági határozat meghozatala előtt - amint azt a felperes felülvizsgálati kérelmében alappal állította - a tényállás kellő alapossággal történő tisztázása, illetve feltárása elmaradt.

Az ügyben alkalmazandó FÖR, illetve ÖR rendelkezései alapján egyértelmű, hogy a közterület-használati díjat a ténylegesen használt területre, és a ténylegesen igénybe vett időtartamra tekintettel kell megállapítani.

Az engedély nélküli közterület-használat kapcsán hivatalból indult önkormányzati hatósági ügyre nézve is irányadó Ket. 50. § /1/ bekezdése alapján a tényállás-tisztázási kötelezettség az eljáró önkormányzati közigazgatási hatóságokat terheli.

Tévedett a Fővárosi Bíróság, amikor jogerős ítéletében azt állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította megfelelő módon az általa ténylegesen használt közterület mértékét. Ennek bizonyítására, ennek a tényállás részeként való tisztázására a közigazgatási eljárásban, illetve a közigazgatási perben az alperes lett volna köteles.

A Pp. 336/A. § /2/ bekezdésének a bizonyítási kötelezettség speciális szabályát megállapító rendelkezése értelmében, ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult /és jelen perben erről van szó/, a közigazgatási szerv köteles a határozata (a szakhatóság az állásfoglalása) alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

A Ket. 50. § /1/ bekezdésének, illetve a Pp. 336/A. § /2/ bekezdésének téves értelmezése folytán jutott a Fővárosi Bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes keresetét el kellett utasítania. A felperes keresete ugyanis - a ténylegesen használt közterületrész mértékének pontos, tényállásszerű megállapításának hiánya folytán - megalapozott volt. Ezért a Pp. 275. § /4/ bekezdése alkalmazásával a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és helyette a Pp. 339. § /1/ bekezdése alkalmazásával új, a keresetnek helyt adó, és az alperesi határozatot az elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyező ítéletet hozott.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy az alperesi eljárásban két másodfokú határozat született; a külön számon hozott képviselő-testületi határozat mellett a polgármester saját neve alatt - a képviselő-testület képviselőjében aláírva - külön határozatot hozott. A Legfelsőbb Bíróság felhívja a figyelmet arra, hogy önkormányzati hatósági ügyben az Ötv. 11. § és a Ket. 107. § /1/ bekezdése alapján a másodfokú szerv a képviselő-testület. A képviselő-testületnek kellett volna meghoznia a fellebbezés elbírálása folytán a másodfokú határozatot; az eljáró polgármester e képviselő-testületi határozatnak /a testületi döntés alapjául szolgáló előterjesztésen alapuló, a testület által elfogadott indokokon nyugvó/ írásba foglalását, illetve, mint a képviselő-testület Ötv. 9. § /1/ bekezdése szerinti törvényes képviselője, a fellebbező felperessel való közlését végezhetné volna el. Ehhez képest az alperesi polgármester saját neve alatt, külön számon, külön határozatot hozott.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletében ezért rendelkezett mindkét határozat hatályon kívül helyezéséről, az elsőfokú határozattal együtt.

Az új, megismételt eljárásban az elsőfokú közigazgatási hatóságnak a rendelkezésre álló adatok, továbbá a tényállás új elemekkel történő kiegészítése folytán tisztázni kell, hogy az adott reklám-berendezés a kérdéses, vitatott időszakban mekkora területet foglalt el a közterületből.

Amennyiben ennek a lényeges tisztázási elemnek a tisztázása ennyi idő távlatából - vagy a rendelkezésre álló és megfelelően kiegészített tényállás alapján - nem lehetséges, akkor a hivatalból indult eljárást meg kell szüntetni, és a felperes terhére közterület-használati díj megfizetéséről rendelkezni nem lehet.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó 78. § /1/ bekezdése alapján a pereszes alperest kötelezte az elsőfokú eljárás, valamint a felülvizsgálati eljárás költségének a felperes részére való megfizetésére. Az alperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény /Itv./ 5. § /1/ bekezdés b) pontján nyugvó teljes személyes illetékmentessége

folytán, az Itv. 39. § /1/ bekezdés b) pontja szerinti pertárgyérték és a 42. § /1/ bekezdésben meghatározott mérték figyelembevételével számított kereseti és a 39. § /1/ bekezdés d) pontja szerinti pertárgyérték alapján az 50. § /1/ bekezdésben meghatározott mérték szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára tekintettel az állam viseli.

Budapest, 2011. február 2.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Patyi András sk. előadó
bíró, Dr. Fekete Ildikó sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő